

IV

(Πληροφορίες)

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΡΟΕΡΧΟΜΕΝΕΣ ΑΠΟ ΤΑ ΘΕΣΜΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ, ΤΑ ΛΟΙΠΑ
ΟΡΓΑΝΑ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Συμπεράσματα του Συμβουλίου της 10ης Μαΐου 2010 για την ευρωπαϊκή ψηφιακή βιβλιοθήκη
Europeana: τα επόμενα βήματα

(2010/C 137/07)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

ΕΚΤΙΜΩΝΤΑΣ ΟΤΙ:

- η δημιουργία της ευρωπαϊκής ψηφιακής βιβλιοθήκης Europeana, κοινού σημείου πολύγλωσσης επιγραμματικής πρόσβασης στο ψηφιακό πολιτιστικό υλικό ολόκληρης της Ευρώπης (βιβλία, εφημερίδες, φωτογραφίες, κινηματογραφικά και οπτικοακουστικά έργα, αρχαιακά έγγραφα, μουσειακά έργα, αρχιτεκτονική και αρχαιολογική κληρονομιά κλπ.), αποτελεί μία θαυμάσια ευκαιρία για την ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς των κρατών μελών καθώς και για την αύξηση της πρόσβασης σ' αυτήν και τη βελτίωση της γνώσης της,
 - η ψηφιοποίηση και η επιγραμματική προσβασιμότητα του πολιτιστικού υλικού των κρατών μελών, καθώς και η ψηφιακή διαφύλαξη, είναι ουσιαστικής σημασίας για την προώθηση αυτής της πολιτιστικής κληρονομιάς και την ενθάρρυνση της δημιουργίας περιεχομένου και της εμφάνισης νέων επιγραμμικών υπηρεσιών,
- ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΟΝΤΑΣ:
- τα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 13ης Νοεμβρίου 2006 για την ψηφιοποίηση και την επιγραμματική προσβασιμότητα πολιτιστικού υλικού, και για την ψηφιακή διαφύλαξη,
 - τα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 20ής Νοεμβρίου 2008 σχετικά με την ευρωπαϊκή ψηφιακή βιβλιοθήκη EUROPEANA, όπου δόθηκε η πρώτη πολιτική ώθηση για την ανάπτυξη αυτής της κοινής πλατφόρμας πρόσβασης στην ευρωπαϊκή πολιτισμική κληρονομιά,
 - την τελική έκθεση της Ομάδας Εμπειρογνομόνων Υψηλού Επιπέδου για τις ψηφιακές βιβλιοθήκες την επιγραφόμενη «Ψηφιακές βιβλιοθήκες: Συστάσεις και προκλήσεις για το μέλλον»,

ΧΑΙΡΕΤΙΖΕΙ ΜΕ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ:

- την ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών της 28ης Αυγούστου 2009, με τίτλο «Europeana — τα επόμενα βήματα», με την οποία δρομολογήθηκε διαδικασία διαβούλευσης για την εξέταση των καταλληλότερων τρόπων ώστε να εξασφαλιστεί ότι η Europeana και οι υποκείμενες πολιτικές για την ψηφιοποίηση, την επιγραμματική προσβασιμότητα και την ψηφιακή διαφύλαξη συμβάλλουν στη διαρκή ανάδειξη του ευρωπαϊκού πολιτισμού στο ψηφιακό περιβάλλον,
- το στόχο της επιγραμματικής διάθεσης 10 εκατομμυρίων ψηφιακών έργων μέσω της Europeana έως τα τέλη του 2010,
- την ανακοίνωση της Επιτροπής της 19ης Οκτωβρίου 2009 με τίτλο «Τα δικαιώματα δημιουργού στην οικονομία της γνώσης», η οποία εξετάζει συγκεκριμένα τις νομικές προκλήσεις που ανακύπτουν για τις βιβλιοθήκες και τα αρχεία κατά την ψηφιοποίηση των συλλογών τους,

ΣΗΜΕΙΩΝΕΙ ΜΕ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ:

- μετά τις συζητήσεις της συνόδου του Συμβουλίου «Εκπαίδευση, Νεολαία και Πολιτισμός» στις 27 Νοεμβρίου 2009, τη δημιουργία από την Επιτροπή μιας ευρωπαϊκής ομάδας μελέτης για την ψηφιοποίηση («επιτροπή σοφών»), η οποία θα λάβει ιδιαίτερα υπόψη της τα ζητήματα που σχετίζονται με τις συμπράξεις δημοσίου και ιδιωτικού τομέα· καλεί την ομάδα να αναλάβει ευρείες διαβουλεύσεις και να προβεί στη βέλτιστη χρήση των συμβολών των κρατών μελών και των οικείων ενδιαφερόμενων φορέων, και να ενημερώνει τακτικά για τις δραστηριότητές της, όπου ενδείκνυται,

ΣΗΜΕΙΩΝΕΙ:

- τη μέχρι τούδε επιτυχεύσιμη πρόοδο, η οποία οδήγησε στη σύσταση του ιδρύματος «Ευρωπαϊκή Ψηφιακή Βιβλιοθήκη» και στην εγκαίνισή του πρωτοτύπου της Europeana στις 20 Νοεμβρίου 2008, γεγονός που αποτελεί αποφασιστικό βήμα στη διαδικασία αυτή,

- ότι το προσεχές ορόσημο θα είναι η παρουσίαση της «Europeana 1.0» το 2010 και εν συνεχεία η παγίωση της πλατφόρμας,

TONΙΖΕΙ:

- τις οργανωτικές, νομικές και οικονομικές προκλήσεις για την ψηφιοποίηση και την επιγραμματική προσβασιμότητα του πολιτιστικού υλικού, καθώς και για την ψηφιακή διαφύλαξη, όπως θέματα που συνδέονται με τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και η ανάγκη να εξευρεθεί συμπληρωματική χρηματοδότηση για την ψηφιοποίηση, η οποία θα μπορούσε να συμπεριλαμβάνει συμπράξεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα,
- ότι είναι σημαντικό να εξασφαλιστεί ότι η Επιτροπή και τα κράτη μέλη επιλαμβάνονται των προκλήσεων αυτών παράλληλα με τις ενέργειες που εκτίθενται ανωτέρω, ούτως ώστε να καθιερωθεί η Europeana ως βασική δομή και κοινό σημείο πρόσβασης σε πολιτιστικούς χαρακτήρα περιεχόμενο,
- ότι τα κράτη μέλη και η Επιτροπή, καθώς και οι ενεργώς εμπλεκόμενοι στην Europeana φορείς και ιδρύματα, θα πρέπει να καταβάλουν περαιτέρω προσπάθειες με σκοπό να διευρύνουν και να εμπλουτίσουν την Europeana κατά τα επόμενα έτη, τόσο από ποσοτική όσο και ποιοτική άποψη,

ΥΠΟΓΡΑΜΜΙΖΕΙ ΟΤΙ:

- θα πρέπει να συνεχιστεί η ανάπτυξη της Europeana ως συλλογικής προσπάθειας των ευρωπαϊκών πολιτιστικών ιδρυμάτων, όπως και το έργο της βελτίωσης της διαδικτυακής πύλης, ώστε να περιλαμβάνει συνεκτική και ελκυστική παρουσίαση του ψηφιοποιημένου υλικού, να αντιμετωπίζει θέματα πολυγλωσσίας και να επαυξάνει τις δυνατότητες αναζήτησης προς ικανοποίηση των αναγκών και των προσδοκιών των χρηστών,
- για τη μακροπρόθεσμη εδραίωση της Europeana, ένα βιώσιμο πρότυπο χρηματοδότησης και διακυβέρνησης θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη το ρόλο της Europeana να παρέχει σε διασυνοριακή βάση την ευρύτερη δυνατή πρόσβαση σε συλλογές πολιτιστικών έργων, την ευρωπαϊκή εμβέλεια και τον ευρωπαϊκό χαρακτήρα του ιστοχώρου, όπως επίσης και τον εξέχοντα ρόλο των πολιτιστικών ιδρυμάτων.
- η ψηφιοποίηση και επιγραμματική προσβασιμότητα της πολιτιστικής μας κληρονομιάς θα πρέπει να επιχειρηθεί με πλήρη σεβασμό των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας· είναι ανάγκη να συντελεστεί γοργή πρόοδος στην εξεύρεση λειτουργικών λύσεων για την ψηφιοποίηση έργων που δεν εκδίδονται ούτε διαδίδονται πλέον και την επιγραμματική διάθεση αυτών καθώς και στην αντιμετώπιση του ζητήματος των ορφανών έργων,

ΘΕΩΡΕΙ ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ EUROPEANA:

- να αυξηθεί ο αριθμός των εκθεμάτων, τόσο των έργων ελευθέρων δικαιωμάτων, όσο και έργων υποκειμένων σε δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας, από βιβλιοθήκες, μουσεία, αρχεία και οπτικοακουστικές συλλογές που θα είναι προσιτά μέσω της διαδικτυακής πύλης, με πλήρη σεβασμό των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, διασφαλίζοντας ταυτόχρονα μια ποιοτική

προσέγγιση που θα αναδεικνύει την ποικιλομορφία και τον πλούτο της ευρωπαϊκής πολιτιστικής κληρονομιάς· να συνεχιστεί, ακόμα, η συνεργασία για την διασφάλιση της μεγαλύτερης δυνατής διαθεσιμότητας έργων ελευθέρων δικαιωμάτων μετά την ψηφιοποίησή τους,

- να συνεχιστούν οι προσπάθειες ώστε να προωθηθεί μεγαλύτερη γεωγραφική εξάπλωση και να επιτευχθεί μεγαλύτερη ισορροπία μεταξύ των διαφόρων τύπων περιεχομένων που παρέχονται μέσω της Europeana (βιβλία, φωτογραφίες, κινηματογραφικά και οπτικοακουστικά έργα, αρχαιακά έγγραφα, μουσειακά έργα, κλπ...), με συνεκτίμηση των ιδιαίτερων αναγκών εκείνων των τύπων περιεχομένου, όπως το οπτικοακουστικό υλικό, που χρειάζονται πολλούς πόρους,
- να ληφθεί πλήρως υπόψη η γλωσσική ποικιλομορφία ως ένα από τα βασικά χαρακτηριστικά της ευρωπαϊκής κληρονομιάς, και να βελτιωθεί η πολυγλωσσική λειτουργία του ιστοτόπου Europeana, ιδίως επιλύοντας το θέμα της διαγλωσσικής αναζήτησης και της αυτόματης μετάφρασης,
- να εξασφαλιστεί κεντρικός ρόλος για τον χρήστη, και να συνεχιστεί η ανάλυση των αναγκών και των χαρακτηριστικών των χρηστών, μεταξύ άλλων για τον προσδιορισμό ειδικών εφαρμογών και μηχανισμών, όπως εκείνων που ενθαρρύνουν τη διαλειτουργικότητα επιτρέποντας στους χρήστες να συνεισφέρουν ενεργά στον ιστοχώρο, ενώ ταυτόχρονα επιτρέπουν την ανάληψη των απαραίτητων ενεργειών ώστε να διασφαλίζεται η φόρτωση του περιεχομένου σύμφωνα με τις σχετικές νομικές διατάξεις. Όπου είναι δυνατόν, οι νέες εφαρμογές της Europeana θα πρέπει να χρησιμοποιούν ανοιχτούς μορφοτύπους, ώστε να μπορεί να συμμετέχει η ευρύτερη δυνατή κοινότητα εκπαιδευτικών πληροφορικών εφαρμογών και να διευκολύνεται η αρμόζουσα επαναχρησιμοποίηση και προσαρμογή των συνιστωσών του λογισμικού της Europeana σε άλλες συναρτήσεις,
- να ενισχυθεί η προβολή της Europeana μεταξύ των πολιτιστικών ιδρυμάτων σε ολόκληρη την Ευρώπη που θα μπορούσαν να συνεισφέρουν στο περιεχόμενο, και μεταξύ των δυνητικών χρηστών του ιστοχώρου. Υπό το πρίσμα αυτό, σημαντικό ρόλο θα μπορούσε να έχει η συνεργασία με τον εκπαιδευτικό και τον ερευνητικό χώρο, η οποία και θα πρέπει να ερευνηθεί περαιτέρω,
- να ληφθεί υπόψη η ποικιλομορφία των διάφορων πολιτιστικών ιδρυμάτων της Ευρώπης που θα μπορούσαν να συνεισφέρουν στο περιεχόμενο, ώστε να εξασφαλιστεί ότι όλα, ακόμα και τα μικρότερα, θα μπορούν να συμμετέχουν στην ανάπτυξη της Europeana,
- να συνεχιστούν οι εργασίες για μια δέσμη σαφών και ευρέως αποδεκτών ελάχιστων προδιαγραφών διαλειτουργικότητας και να προωθηθεί η εφαρμογή τους από τα ιδρύματα που διαθέτουν το περιεχόμενο. Αυτό θα βοηθήσει τα πολιτιστικά ιδρύματα να λάβουν υπόψη την ανάγκη για συνεκτικά μεταδεδομένα υψηλής ποιότητας στο πλαίσιο της διαδικασίας ψηφιοποίησης, τα οποία έχουν καίρια σημασία για την αναζήτηση ψηφιοποιημένων εκθεμάτων και τη δημιουργία μεταξύ τους συσχετισμών,

- να αναληφθούν εργασίες για ένα πρότυπο βιώσιμης χρηματοδότησης και διακυβέρνησης για την Euroreana ως κοινό σημείο πρόσβασης στην ευρωπαϊκή πολιτιστική κληρονομιά, και να εξασφαλιστεί η βέλτιστη αξιοποίηση των χρηματοδοτικών μέσων που διατίθενται για τη χρηματοδότηση της ψηφιοποίησης σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο,
- να διερευνηθεί ο πιθανός ρόλος των συμπράξεων δημόσιου-ιδιωτικού τομέα για την ψηφιοποίηση ώστε να αυξηθούν οι προσβάσιμες συλλογές μέσω της Euroreana, λαμβανομένης υπόψη της ανάγκης κατάλληλης προστασίας των συμφερόντων των δικαιούχων, των χρηστών και των συνεισφερόντων ιδρυμάτων.

ΚΑΛΕΙ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ:

- να εξακολουθήσουν να συνεργάζονται για την επίτευξη των στόχων που έθεσε το Συμβούλιο στα συμπεράσματα της 13ης Νοεμβρίου 2006 σχετικά με εθνικές στρατηγικές για την ψηφιοποίηση και την επιγραμματική προσβασιμότητα πολιτιστικού υλικού, και για την ψηφιακή διαφύλαξη, καθώς και στα συμπεράσματα της 20ής Νοεμβρίου 2008 για την πρόσβαση σε ψηφιοποιημένο υλικό μέσω της ευρωπαϊκής ψηφιακής βιβλιοθήκης Euroreana,
- να συνεχίσουν και να ενισχύσουν την υποστήριξή τους προς σχέδια ψηφιοποίησης εκτελούμενα από τα πολιτιστικά τους ιδρύματα για να αυξηθεί ο αριθμός των αντικειμένων από βιβλιοθήκες, μουσεία, αρχεία και την οπτικοακουστική συλλογή απ' όλα τα κράτη μέλη και να προωθηθεί, π.χ. μέσω όρων χρηματοδότησης της ψηφιοποίησης, η διαθεσιμότητά τους μέσω της Euroreana και η ευρύτερη δυνατή πρόσβαση χρηστών στο περιεχόμενο,
- να συνεχίσουν την προσπάθεια συνειδητοποίησης των πολιτιστικών ιδρυμάτων σε όλα τα γεωγραφικά επίπεδα, λ.χ. με τη διοργάνωση ενημερωτικών εκδηλώσεων, ώστε να τα ενθαρρύνουν να παρέχουν στην Euroreana το περιεχόμενο που διαθέτουν, είτε απευθείας είτε μέσω εθνικών, περιφερειακών ή θεματικών συλλογών,
- να παρέχουν έως τα τέλη του 2013, σε εθελοντική βάση και εν αμαμονή της εκπόνησης προτύπου βιώσιμης χρηματοδότησης

και διακυβέρνησης, το αναγκαίο επίπεδο στήριξης προς την Euroreana επιπροσθέτως της κοινοτικής χρηματοδότησης,

ΚΑΛΕΙ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ:

- να συμβάλουν στην ενίσχυση της προβολής της Euroreana στο ευρύ κοινό, π.χ. μέσω της διοργάνωσης ενημερωτικών εκστρατειών σε συνεργασία με τα πολιτιστικά ιδρύματα ώστε να προβληθεί ο ιστοχώρος μεταξύ των δυνητικών του χρηστών,
- να διευκολύνουν και να ενθαρρύνουν την υλοποίηση μιας δέσμης σαφών και κοινών ελάχιστων προδιαγραφών διαλειτουργικότητας για το ψηφιοποιημένο πολιτιστικό περιεχόμενο της Euroreana,
- να αναπτύξουν, στο πλαίσιο της Ομάδας Εμπειρογνομόνων των κρατών μελών για την ψηφιοποίηση και την ψηφιακή διαφύλαξη και σε συνεργασία με την Euroreana, ένα χάρτη πορείας με συστάσεις για την αύξηση του προσίτου μέσω της Euroreana περιεχομένου, που να καλύπτει ισόρροπα όλα τα κράτη μέλη και όλους τους τομείς (κείμενο, ήχο, εικόνα) και να περιλαμβάνει τα αριστουργήματα της πολιτιστικής κληρονομιάς της Ευρώπης, επιλεγέντα από τα κράτη μέλη, να συνεχίσουν δε στα πλαίσια της εν λόγω Ομάδας Εμπειρογνομόνων τη συνεργασία τους με την Euroreana σε θέματα σχετικά με τη διακυβέρνηση και το μοντέλο χρηματοδότησης και το στρατηγικό προσανατολισμό του ιστοχώρου,

ΚΑΛΕΙ, ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΙΦΥΛΑΞΗ ΤΩΝ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ 2014-2020, ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ:

να εξετάσει το ενδεχόμενο να υποβάλει, εντός του προσήκοντος χρονικού διαστήματος και λαμβανομένων υπόψη των παρόντων συμπερασμάτων, προτάσεις για τη βιώσιμη χρηματοδότηση της Euroreana μετά το 2013 και για σχετικές πολιτικές, συνοδευόμενες από ένα όραμα, συμπεριλαμβανομένων ζητημάτων διακυβέρνησης, για την εδραίωση και την ανάπτυξή της ως απαραίτητου και προεξάρχοντος εργαλείου αναφοράς για την ψηφιακή εποχή, το οποίο να καταστήσει την ευρωπαϊκή πολιτιστική κληρονομιά προσίτη σε όλους και να τονώσει την ελκυστικότητα και τη συνάφειά της για τις σημερινές και τις επόμενες γενεές.